

La Humanitat

Any II : Núm. 260
Barcelona, divendres, 9 setembre 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

L'HORA DE CATALUNYA

Les realitats vives dels pobles, acaben per plasmar-se en fórmules adients d'organització política. Allò merament artificios —les formes de govern, l'unitarisme estatut intransigent—, tard o d'hora queda registrat en les pàgines de la història com un arcaisme inútil i cedeix el pas al sentiment i a la voluntat autèntica de les nacions.

Tal ha estat el curs del problema català en la política espanyola. Han passat regències i dictadures; inhàbils refusos d'autonomia i Projectes d'Administració Local; vexacions centralistes i assaigs de Mancomunitat. El fet de Catalunya, el sentiment nacional dels catalans, l'amor a la terra i a la llengua, la voluntat, en fi, de governar-nos lliurement, aquests, lluny de disminuir davant els ultraiges i les prohibicions monàrquiques, han anat creixent i expandint-se en l'esperit i en les determinacions del poble. La resultant immediata i pràctica d'un idealisme sostingut amb tanta de fermesa com entusiasme, és ben patent: L'Estatut de la nostra autonomia, és el símbol d'una magna victòria nacional.

Sota el mestratge simbolitzador del nacionalisme màxim, sota la direcció i guia personal del suprem prestigi, en la rebeldia per la salut de la Pàtria, Don Francesc Macià, el poble de Catalunya, atorgant la seva confiança a l'home i al partit que, com cap altre, significaven la defensa de les màximes reivindicacions nacionalistes, va trobar un moment de coincidència històrica amb els altres pobles d'Espanya, vinculant-lo en un comú afany de llibertat. Llavors, amb la inopinada violència amb què esclata el llamp en el cel aparentment serè de les nits estivals, la pacífica revolució del 12 d'abril va ensorrar la dinastia secular dels borbons i, recollint després, en la nova organització estatal, per raons inexcusables de conseqüència i d'ètica polítiques, el credo ideològic que fou el motor de la revolució, va ara a realitzar-se la veritable acció revolucionària, trasmutant l'ordre jurídic del vell estat espanyol, fossilitzat en el somni hegemònic de pretèrites grandeses.

L'Esquerra Republicana de Catalunya tenia fe plena en l'adveniment del règim democràtic que, avui, per voluntat unànime del poble, governa les contrades ibèriques amb justícia i sense violència. Volia la República, perquè estimava que la llibertat de Catalunya no era possible sota el jou de la tirania monàrquica i avui veu acomplertes, amb joia infinita, les seves dues aspiracions magnes: la República, establerta i consolidada pel poble i l'Estatut de l'autonomia de Catalunya, recolzat i reconegut per la República. Dos aspectes diferents d'una mateixa essència democràtica: i el respecte a la voluntat del poble.

I no seria just, ni patriòtic, voler empetirir la victòria aconseguida afirmant que l'Estatut ha sofert modificacions, en ésser discutit al Parlament.

Si, certament, l'Estatut ha sofert modificacions, però és prou ampli, prou gran i prou complet, perquè, amb ell, tinguem l'instrument adequat per a provar al món sencer, la nostra capacitat de govern i per a poder presentar-nos al món com un poble de característiques definides i netes, en si, en la relació política amb els altres pobles d'Ibèria.

Patriotes de Catalunya! En l'hora magna del ressorgir nacional, fets els ulls en els alts interessos que retornen a nosaltres al cap de dues centúries d'esclavatge, no hi caben les actituds negatives i estèrils protestatàries; necessitem entusiasme, coratge i disciplina.

Aquells que, per carèixer de la ponderació, de l'equilibri espiritual i de la competència que reclamen les tasques constructives de l'hora present, malden per la xirinola d'un revolucionarisme d'opereta, declaren amb el seu gest la pròpia incapacitat i no tenen altre camí de millor eficàcia que el silenci.

L'Esquerra Republicana de Catalunya ha acomplert el seu deure i les seves prometes. Què tothom sàpiga fer com ella sota el guiatge del President de Catalunya, Don Francesc Macià, cabdill triomfant de la pàtria recobrada.

JOSEP A. TRABAL.

En aquests moments de fonda emoció, quan Catalunya obre un nou capítol en la seva història i es disposa a emprendre amb pas ferm i decidit el camí de la seva total reconstrucció, tots els catalans, sense excepció de cap mena, hem de retrè homenatge a la venerable figura de l'avi Macià, d'aquest gloriós cabdill que oferí la seva vida i la seva ànima pel triomf de la nostra causa.

L'avi Macià oferí, per la llibertat de Catalunya, la seva vida honrada, espill de noblesa, exemple de rectitud i perseverància. Oferí el seu cor generós, cor d'infant sardolat de romanticisme, de bondat i d'amor als humils i als desvalguts. Per Catalunya, cavaller d'un ideal que els febles qualificaven d'utòpic, sacrificà la seva fortuna, conegué l'exili i la presó, i ni penalitats ni desenganys no aconseguiren fer-lo defallir un sol moment. Dels seus llavis no en sortí mai cap queixa. Home d'ideals i no de rancúnies, ha viscut esclau d'un ideal sublim com era el tornar a Catalunya les llibertats que un deslleial Borbó va arrebar-li un dia. La seva paraula d'apòstol ha conservat el caliu en el poble i ha fet estèrils les criminals maniobres de l'odiosa Dictadura. Aquest escalf patriòtic

que servaven tots els cors, és el que avui ens ha portat l'Estatut, iniciador de noves gestes. El vostre calvari, les vostres angúnies han donat el fruit esperat. Catalunya, per obra i gràcia vostra, viu aquesta hora gloriosa de retrobar la seva autonomia. Heu estat per a ella un pare amantíssim, i la vostra terra no és terra de desagraïts. Per això sou avui en el cor de tots els catalans, pensin com pensin.

L'esdevenidor que ara ens oferiu serà gloriós si tots vivim el vostre exemple; si tots posem en la tasca a fer la voluntat indomable, la fe sense desmaís, l'energia sobrehumana, el seny organitzador, la santa persistència, l'amor infinit i l'esperit heròic de sacrifici i renúncia que vós heu posat en la vostra obra, quan la lluita era prenyada de perills i l'enemic era mogut per l'odi. Cal que en la nova etapa que Catalunya va a emprendre tots ens mostrem dignes de vós. Amb el vostre exemple per guia i els vostres entusiasmes per estímulo, Catalunya serà el que vós somnieu que sigui.

I aquesta serà la més gran recompensa que podrà donar-vos el poble de Catalunya, que us venera.

Amb l'Estatut, Catalunya recobra la seva dignitat com a poble i es presenta al món amb fesomia pròpia
Francesc Macià

ALS SETZE MESOS DE REPUBLICA

Catalunya, per l'esforç dels homes de l'Esquerra Republicana, rescabala les seves llibertats

Juny de 1931. Eleccions per a les Constituents.

El poble de Catalunya era cridat al començament de la gran obra que anava a fer-se...

I el poble de Catalunya, esplèndid de sensibilitat i freturós de llibertat, veié en els homes de l'Esquerra Republicana els únics sincers i lleials defensors dels seus històrics anhels; que al seu esforç, a la seva embranzida, Catalunya acabaria imposant-se, a la fi, de les negatives que havia vingut recollint des de l'any 73, amb República, i següents, amb Monarquia.

Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona vibraren d'entusiasme patriòtic i el resultat en fou un triomf apoteòsic, innenarrable, dels nostres homes. Catalunya havia pronunciat la seva paraula: "Endavant, minyons de l'Esquerra!"

I els minyons marxaren a Madrid, on debia començar, en aquell desacreditat Palau del Congrés, catau de tantes i tantes conxorxes entre els servidors de l'oprobiosa monarquia borbònica, foragitada d'Espanya en la data gloriosa del 14 d'abril, la més gran batalla empresa per Catalunya.

La lluita ha tingut moments apocalíptics. Les desferres borbòniques combatien Catalunya perquè així combatien el règim republicà naixent. Maldaven per a ensorrar-nos, perquè sabien que la nostra terra era l'escull on toparien les seves naus de quimera monàrquica.

Res no hi ha valgut.

I demà, 10 de setembre de 1932, als quinze mesos de les eleccions a les Corts Constituents, els homes de l'Esquerra Republicana arribaran a Barcelona, donant fi, victoriosos, a la batalla empresa.

—Ací ens tens, Catalunya! — diran —. El nostre botí de guerra són les teves llibertats.

I el poble català, aquest admirable poble nostre, ni tan sols emprarà paraules per a rememorar la gegantina gesta. Les seves mans s'ajuntaran en un frenètic aplaudiment, mentre dels seus ulls rodolaran, cara avall, unes llàgrimes. Que els pobles que ploren no són menys forts que els altres.

J. R. G.

Tan bon punt al Parlament sigui votat l'Estatut, que serà al voltant de les sis de la tarda, el President Macià s'adreçarà, per ràdio, al poble de Catalunya per tal de donar-li a conèixer la bona nova

EL PERDO DE CATALUNYA

Catalunya ha viscut hores d'intensa emoció. Catalunya ha suportat d'una manera estoica i admirable l'atac constant dels qui no la comprenien, dels qui la combatien per sistema, per incomprensió. Catalunya s'ha vist befada amb lletres de gran tamany per diaris que llegien uns homes que més que no comprendre-la li tenien un odi ferotge, un odi a mort. Catalunya ha passat per uns moments difícils en què semblava que per una mica de no res havia d'enfonsar-se tot el magnífic esforç portat a terme amb un esperit de concòrdia, amb un viu desig de companyonia i de germanor. Catalunya — els representants de Catalunya — en certs moments, aquells en què les passes d'avenç semblaven de retrocés i de vacil·lació, ha estat a punt d'abandonar el Parlament i tornar a la pàtria a donar compte al poble de l'actitud llastimosa i trista dels obcecats que s'oposaven a les nostres ànsies de regeneració. Catalunya ha sofert l'atac de tot-hom. Ha passat per càlculs, estadístiques i comparacions. Ha vist el regateig de què era objecte. Ha tingut de sentir-se'n de totes menes i de tots colors.

Però Catalunya, que és conscient i digna; que té una experiència i un gran cor, ha resistit les investides, els atacs i els insults en la certesa que